

บันทึก

เรื่อง การตั้งกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗

คณะกรรมการกฤษฎีกา (อนุกรรมการร่างกฎหมายชุดที่ ๓) ได้ตรวจพิจารณาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ บัญญัติว่า

“ภายในกำหนดสามเดือนนับตั้งแต่วันประกาศพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แล้ว และเมื่อเจ้าหน้าที่ร้องขอ รัฐบาลจะได้ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง หรือหลายคณะ ให้มีจำนวนกรรมการคณะหนึ่งสามคน คนหนึ่งเป็นพนักงานของเจ้าหน้าที่ อีกสองคนเป็นพนักงานกระทรวงมหาดไทย หรือกระทรวงเศรษฐกิจหรือกระทรวงการคลัง แล้วแต่จะเห็นเป็นการสมควร

คณะกรรมการนี้ ให้มีหน้าที่ตรวจดูที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นอันต้องเวนคืน และพยายามไกล่เกลี่ยให้ตกลงกันในเรื่องจำนวนเงินค่าทำขวัญ

นามกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และตำบลท้องที่ซึ่งกรรมการจะออกไปกระทำการตามหน้าที่นั้น ให้โฆษณาในราชกิจจานุเบกษา”

๒. กระทรวงเศรษฐกิจไม่ยอมตั้งกรรมการในเรื่องนี้อยู่คราวหนึ่งโดยอ้างว่าเรื่องนี้ควรจะเป็นหน้าที่ของกระทรวงเกษตรธิการ

๓. การที่มาตรา ๑๗ กล่าวถึงพนักงานกระทรวงเศรษฐกิจนั้น น่าจะเป็นเพราะเหตุว่าในครั้งนั้น หน้าที่ราชการกรมที่ดินสังกัดอยู่ในกระทรวงเศรษฐกิจ แต่ทั้งนี้เป็นเพียงความเข้าใจเท่านั้น เพราะว่าไม่มีถ้อยคำตอนใดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ กล่าวหรือยืนยันไว้ดังนี้

๔. บัดนี้ โดยที่ได้แยกกระทรวงออกไปแล้ว จึงอาจถือได้ว่า ในกรณีใดๆ ก็ตาม กระทรวงเกษตรธิการควรอยู่ในพวกที่ต้องเสนอผู้แทนไปให้ตั้งเป็นกรรมการด้วย

แต่ข้อนี้เห็นได้อย่างชัดว่าเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๗ วิธีแก้ไขในทางกฎหมายก็คือ ควรแก้ไขมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยบัญญัติคำว่า “กระทรวงเกษตรธิการ” แทนคำว่า “กระทรวงเศรษฐกิจ”

๕. จริงอยู่ ในการที่จะเสี่ยงไม่ต้องออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมและโดยที่รัฐบาลก็มีอำนาจตามนัยแห่งมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่

จะตั้งคณะกรรมการได้แล้ว รัฐบาลอาจจะวินิจฉัยว่าการที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์กล่าวถึงกระทรวงเศรษฐกิจไว้ก็โดยในขณะที่ประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ กระทรวงเกษตรธิการสังกัดอยู่ในกระทรวงเศรษฐกิจ ฉะนั้นต่อไปจะถือว่าเฉพาะกระทรวงเกษตรธิการมีหน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องการเวนคืนที่ดิน ทั้งนี้เป็นความมุ่งหมายแห่งพระราชบัญญัติปี พ.ศ.๒๔๗๘ ว่าด้วยการโอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการกรมเกษตร กรมที่ดิน ฯลฯ ไปขึ้น กระทรวงเกษตรธิการ ซึ่งตั้งขึ้นใหม่ แต่ปัญหาในเรื่องมาตรา ๑๗ นี้เป็นปัญหาอีกเรื่องหนึ่ง และเป็นเรื่องของรัฐบาล กรรมการร่างกฎหมายขอให้ระลึกว่าหากรัฐบาลตั้งเจ้าหน้าที่ในกระทรวงเกษตรธิการเป็นกรรมการ แทนที่จะตั้งเจ้าหน้าที่ในกระทรวงเศรษฐกิจแล้ว ถึงแม้ด้วยเจตนาดี และผลที่ได้รับก็เป็นประโยชน์แต่เจ้าของที่ดินที่ไม่ได้รับความพอใจอาจฟ้องร้องต่อศาล และคำถามว่าการตั้งกรรมการมิได้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย กรรมการร่างกฎหมายไม่อาจจะแนะนำให้ปฏิบัติไปในทางที่เสี่ยงภัยเช่นนั้นได้

(ลงชื่อ)

หัวหน้ากองร่างกฎหมาย

ลงนามแทน

คณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๔๘๐